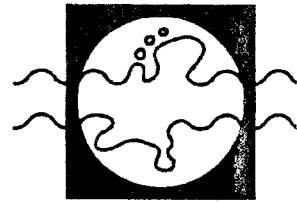

DATUM 27 februari 2008
AAN De leden van de Stuurgroep
VERGADERING 6 maart 2008
TIJDSTIP 14.00 uur tot 15.30 uur
PLAATS Uniebureau, Koningskade 40 te Den Haag

waterschaps
verkiezingen

2008

LANDELIJKE STUURGROEP WATERSCHAPSVERKIEZINGEN 2008

AGENDA

1. Opening
2. Presentatie van Kieskompas (tot uiterlijk 14.30 uur)
(bijlagen SLV 08-06a t/m c)
3. Mededelingen door de projectleider
 - stand van zaken regelgeving
 - landelijke voorlichtingsbijeenkomst belangengroeperingen
 - voortgang afhandeling WOB-verzoek
 - overleg met VNG: ledenbrief met informatie (oa verkiezingsborden)
4. Werkafspraken UvW en HWH
(bijlagen SLV 08-07a en b; bijlage SLV 08-08 volgt)
5. Open source van RIES
(zie bijlagen SLV 08-07b (Bijlage 5 CBCF Notitie) bij agendapunt 4)
6. Stembiljetten
(bijlagen SLV 08-9a en b)
7. Verslag van de vergadering van 17 januari 2008 en actiepuntenlijst
(bijlage SLV 08-05)
8. Rondvraag en sluiting

Bijgevoegd ter kennisneming:

- Monitor van de waterschappen

SLV 08-07a

Aan: Leden Stuurgroep Landelijke verkiezingen 2008
Van: Projectleider
Betreft: Werkafspraken Unie van Waterschappen- Het Waterschapshuis
Datum 22 februari 2008

Korte omschrijving:

Na de bespreking in de stuurgroep van 17 januari is Deloitte om advies gevraagd omtrent de opzet en inhoud van de werkafspraken.

Op een aantal punten is het concept verduidelijkt, aangevuld en consistent gemaakt. De belangrijkste inhoudelijke aanpassing is het invoegen van hoofdstuk 3, waarin de verantwoordelijkheden zijn vastgelegd.

Deloitte is van opvatting, dat de afspraken thans in voldoende mate zijn vastgelegd. Zie de bijlage , waarin Deloitte zijn opvatting heeft vastgelegd.

Op ambtelijk niveau is overeenstemming over de inhoud van de aan u voorgelegde tekst. Binnen HWH zal de tekst nog bestuurlijk moeten worden geaccordeerd.

Gevraagd besluit Instemmen met de thans voorliggende tekst, inclusief bijlagen

WERKAFSPRAKEN UvW – HWH VERKIEZINGEN 2008

versie 1.1

De Unie van Waterschappen (UvW) treedt op als opdrachtgever.

Het Waterschapshuis (HWH) treedt op als opdrachtnemer.

Dit document legt de gemaakte afspraken tussen de UvW en het HWH vast over de te leveren producten en/of diensten, die het HWH levert in het kader van het project "Landelijke verkiezingen 2008".

Ondergetekenden verklaren akkoord te zijn met de inhoud van dit document,

Unie van Waterschappen	Het Waterschapshuis
Ing. H. Kraaij	Ir. H. van der Honing
Wvd. Algemeen Directeur	Directeur

Indeling		2
1	Algemeen	4
	1.1 Projectorganisatie "Landelijke verkiezingen 2008"	4
	1.2 Definities	7
	1.3 Doelstelling	7
	1.4 Randvoorwaarden	8
2	Producten en diensten	9
3	Oplevering van producten en diensten	15
4	Begroting	16

Bijlagen:

1. Opdracht projectleider 26 oktober 2007
2. Opleidingsplan HWH
3. Planning
4. Uitvoering tests en onderzoeken
5. Notitie CBCF dd 7 maart 2008
6. Gedetailleerde begroting

Wijzigingshistorie

Document : Werkafspraken UWW – HWH verkiezingen 2008.doc

Status : concept

Deze pagina vervalt bij def. status

	Datum	Auteur	Review	Wijzigings omschrijving
0.1	12-12-07	M.Dirriwachter		Eerste opzet
0.2	29-12-07	M. Rijkschroeff		Verdere uitwerking
0.3	03-01-08	I. Nijssink		Redactie
0.4	04-01-08	M. Rijkschroeff en M. Dirriwachter		Verdere uitwerking
0.5	08-01-08	J. Gunter S. Bouwman R. van Esch M. Rijkschroeff P. Reijers		Herziening
0.6	08-01-08	J. Gunter R. van Esch M. Rijkschroeff		Incl. begroting
0.7	09-01-08	R. van Esch		
0.8	10-01-08	J. Gunter		Na bespreking projectgroep 10 jan.
0.9	21-01-01	J. Gunter		Na bespreking Stuurgroep 17 jan.
0.91 092	05-02-2008	S.Bouwman J.Gunter		Na bespreking Deloitte 30 jan. Idem, na aanpassing S. Bouwman
1.0	16-02	J.Gunter		Na 2 ^e bespreking Deloitte dd 13-02

1 Algemeen

Tussen 13 en 25 november 2008 worden voor het eerst landelijk gelijktijdig verkiezingen voor alle 26 waterschappen georganiseerd.

Voor het eerst in de geschiedenis van de waterschappen worden er met een lijstenstelsel verkiezingen gehouden. Naast het vertrouwde stemmen per brief wordt ook het stemmen per internet voor alle stemgerechtigden mogelijk gemaakt.

Alle 26 waterschappen hebben besloten een groot gedeelte van de voorbereiding voor de verkiezingen gezamenlijk voor te bereiden.

Ten behoeve van de uitvoering van de gezamenlijke uitvoeringswerkzaamheden voor de verkiezingen in 2008 is het project "Landelijke verkiezingen 2008" ingesteld.

1.1 Projectorganisatie "Landelijke verkiezingen 2008"

Project "Landelijke verkiezingen 2008"

Het project Landelijke verkiezingen 2008 is gestart door en voor waterschappen en wordt aangestuurd vanuit de Unie van Waterschappen.

De projectorganisatie is op hoofdlijnen vastgelegd in het "Koepelplan Landelijke waterschapsverkiezingen 2008" van 22 mei 2006.

Stuurgroep

Er is een stuurgroep, bestaande uit twee dijkgraven en twee secretarisdirecteuren, de adviseurs en de projectleider. De voorzitter van de stuurgroep legt verantwoording af aan de Ledenvergadering van de UvW.

Als adviseur van de stuurgroep treedt op de directeur van HWH.

De voorzitter van de stuurgroep is de dijkgraaf mw. drs. J.M. de Vries.

Projectleider

De dagelijkse leiding van het project is in handen van de projectleider "Landelijke verkiezingen 2008", de heer mr. J.L. Gunter.

De taken en bevoegdheden van de projectleider zijn vastgelegd in de door de projectleider aanvaarde opdracht van 26 oktober 2007 (Bijlage 1).

De projectleider stuurt de voorzitters van de werkgroep bestanden, communicatie, bestuurs juridische zaken en het gebruikersplatform ICT aan.

De projectleider heeft voor de dagelijkse werkzaamheden de beschikking over een projectbureau, dat bestaat uit de secretaresse, de ambtelijk secretaris en de voorzitter van de werkgroep communicatie.

De projectleider is tevens voorzitter van de werkgroep aanbestedingen.

De projectleider is verantwoording verschuldigd aan de Algemeen Directeur van de UvW.

Projectgroep

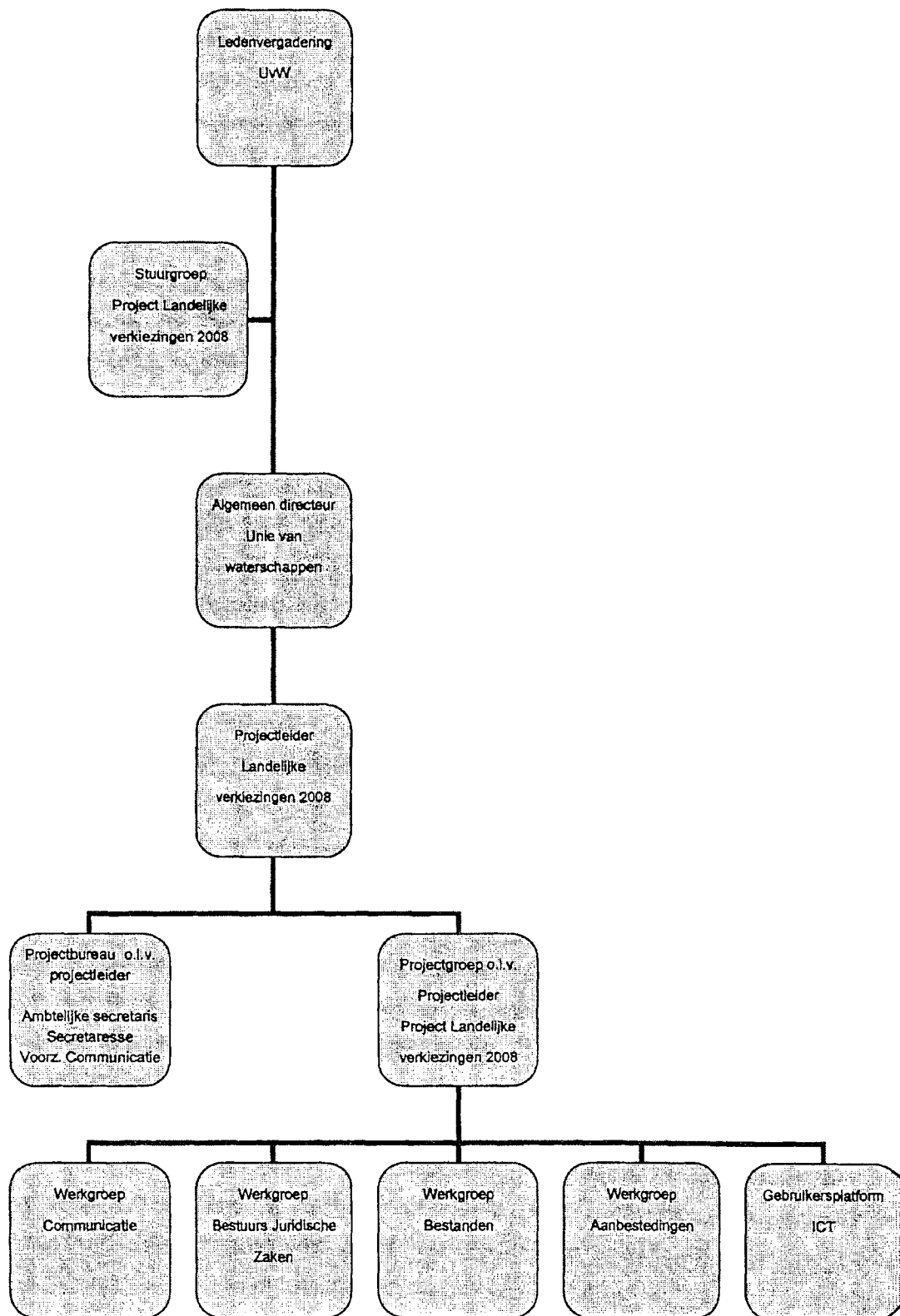
Voor het verrichten van de werkzaamheden voor de verkiezingen zijn onder de projectgroep de werkgroepen, bestanden, communicatie, bestuursjuridische zaken, aanbestedingen en het gebruikersplatform ICT ingesteld.

De projectgroep onder leiding van de projectleider bestaat uit de medewerkers van het projectbureau, de voorzitters van de werkgroepen/gebruikersplatform en enkele adviseurs, waaronder een adviseur van HWH.

De leden van de werkgroepen en het gebruikersplatform zijn vooral medewerkers van waterschappen.

Ieder waterschap wijst een interne projectleider aan die ook als aanspreekpunt voor de projectleider fungeert.

Organigram Project Landelijke verkiezingen 2008

1.2 Definities

Opdrachtgever

De UvW is opdrachtgever.

Opdrachtnemer

HWH is opdrachtnemer voor de in dit document te leveren producten en diensten.

Onderaannemers

HWH kan voor de te leveren producten en/of diensten onderaannemers inhuren. HWH is volledig verantwoordelijk voor de kwaliteit van de door de onderaannemers verrichte producten en/of diensten.

HWH is bevoegd om directe operationele afspraken te maken met de door hen ingehuurd onderaannemers en dient de projectleider van de landelijke projectgroep waterschapsverkiezingen 2008 hierover per ommekeer op de hoogte te brengen.

In hoofdstuk 3 wordt de wijze van oplevering van de producten en diensten geregeld, alsmede de regels die gelden, indien niet of gedeeltelijk wordt geleverd. De daarbij behorende definities zijn hieronder verwoord.

Beroepsfout

Tekortkomingen, zoals vergissingen, onachtzaamheden, nalatigheden, verzuimen, onjuiste adviezen, die een vakbekwame en zorgvuldige leverancier onder de gegeven omstandigheden met inachtneming van normale oplettendheid en bij een normale vakkennis en normale wijze van vakuitoefening, behoort te vermijden.

Overmacht

Onder overmacht wordt in ieder geval niet verstaan: gebrek aan personeel, stakingen, ziekte van personeel, verlate aanlevering of ongeschiktheid van materialen of van de standaard apparatuur, wanprestatie van door HWH ingeschakelde derden en/of liquiditeits- cq solvabiliteitsproblemen aan de zijde door HWH ingehuurd derden.

Geheimhouding

Beide partijen zullen strikte vertrouwelijkheid in acht nemen ten aanzien van de informatie over elkaars organisatie, de werking van de apparatuur, de bestanden en programmatuur. Behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere partij zal ieder der partijen informatie en gegevensdragers welke hem ter beschikking staan, niet aan derden ter beschikking stellen en aan zijn personeel slechts bekend maken voor zover dat nodig is voor het verrichten van de in hoofdstuk 2 beschreven producten.

1.3 Doelstelling

Dit document bevat de werkafspraken die de UvW en HWH met betrekking tot de Waterschapsverkiezingen 2008 onderling zijn overeengekomen. Het legt eenduidig vast welke producten en diensten worden opgeleverd door Het Waterschapshuis, welke eisen hieraan worden gesteld en onder welke condities dit mogelijk is. Hieronder vallen: overzicht van activiteiten, geaccepteerde kosten, verwachte kwaliteit en leveringsafspraken.

De overeenkomst heeft betrekking op de verkiezingen in november 2008 en eventuele hervkiezingen.

1.4 Randvoorwaarden

HWH levert de producten en diensten onder de volgende randvoorwaarden:

1. Ieder (voorzitter van het) waterschap cq. stembureau is verantwoordelijk voor de eigen verkiezing;
2. De verschillende waterschappen en hun stembureaus houden zich zonder voorbehoud aan het koepelplan van 2006 en de in dit kader verstrekte volmachten ("de Stichting Het Waterschapshuis, mandaat en volmacht te geven om uitsluitend t.b.v. de waterschapsverkiezingen, namens het waterschap, rechtstreeks dan wel indirect kiesrechtgegevens uit de gemeentelijke basisadministratie te betrekken en het waterschap bij het agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) wettelijk te vertegenwoordigen m.b.t. de – voor die gegevensverstrekking benodigde – wijziging van de autorisatie van het waterschap en de nieuwe rechtsverhouding schriftelijk vast te leggen");
3. Alle procedures worden gecontroleerd op praktische uitvoerbaarheid en dienen door alle betrokken personen van de waterschappen tot in detail geoefend te worden;
4. De door HWH aangeboden cursussen (bijlage 2) dienen door alle tijdens de feitelijke uitvoering betrokken personen gevolgd te worden.

2 Producten en diensten

Er is een planning opgesteld om een correct verloop en een rechtsgeldig resultaat van de Waterschapsverkiezingen 2008 te faciliteren. De resultaten die uit de in de planning vastgelegde werkzaamheden volgen, worden in dit document op hoofdlijnen beschreven en als bijlage 3 bijgevoegd. Om deze resultaten te behalen is het van belang om de randvoorwaarden voor de uitvoering van de werkzaamheden, de planning en de te behalen kwaliteit vast te leggen.

De projectleider Landelijke Waterschapsverkiezingen 2008 kan namens de stuurgroep HWH verzoeken aanvullende (hieronder niet genoemde) producten en diensten te realiseren. In dergelijke gevallen wordt aanvullend schriftelijk overeenkomst gemaakt, waarbij HWH de realisatie volgens afgesproken calculatie op basis van meerwerk in rekening brengt.

De navolgende producten en diensten worden door HWH gerealiseerd:

1. Het realiseren van het kiesregister, het digitaal ondersteunen van de registratie van de belangengroeperingen en het proces van de kandidaatstelling.
2. Stemdienst (post en internet)
3. Verstrekken en verwerken stembescheiden
4. Testen
5. Uitvoering
6. Internetportal
7. Overige producten en diensten

Ad 1 Het realiseren van het kiesregister, het digitaal ondersteunen van de registratie van de belangengroeperingen en het proces van de kandidaatstelling.

Grootschalige en gemeenschappelijke toepassing van verkiezingen is efficiënter als zoveel mogelijk wordt gestandaardiseerd. Dit betekent uniforme wetgeving, identieke planning, gelijke werkwijze en gelijke producten. Specifiek is gekozen voor een uniform stempakket, waarbij alleen informatie van de afzender (logo) en de kandidatenlijsten varieert. Daarom is de standaardisering een belangrijk aandachtspunt in het project: de uitwisseling van bestanden (de meest geschikte bron voor alle verkiezingen is de gemeentelijke basisadministratie) voor het genereren van het kiesregister en de bestanden voor het printen van de gepersonaliseerde gegevens van het stempakket.

De diensten en producten die HWH verzorgt in het kader van standaardisering zijn:

1. Afspraken en procedures maken met het Agentschap BPR inzake het efficiënt verkrijgen van gegevens van de stemgerechtigden uit het GBA (Gemeentelijke Basis Administratie). Minimaal drie keer wordt door het agentschap BPR het meest recente bestand uit het GBA aangeleverd; De laatste levering vindt uiterlijk op 21 september 2008 aan HWH plaats;
2. Aanschaffen van een voorziening, ook wel 'de bestandendienst', zodat door ieder waterschap een geldig kiesregister opgebouwd kan worden met gegevens van ingezetenen (verstrekkt door het GBA of door het waterschap zelf), met mogelijkheden om:
 - o de gebiedsgrenzen te controleren;
 - o de volledigheid van het kiesregister te controleren;
 - o de kandidaatstelling te automatiseren;
3. Het kiesregister wordt voor ieder waterschap centraal opgebouwd; waterschappen controleren de aangeboden bestanden en stellen het kiezersbestand formeel vast;

4. Het kiesregister wordt uiterlijk 1 oktober 2008 door de Waterschappen vastgesteld. Het GBA is de bron van de gegevens derhalve komt de kwaliteit van het aan de Waterschappen aangeboden bestand voor 100% overeen met het GBA van de gemeenten op 19 september;
5. Ten behoeve van het vastleggen van de bij de waterschappen aangevraagde registraties van belangengroeperingen wordt in de Officeomgeving een model ontwikkeld, na overleg met de voorzitter van de werkgroep BJZ; Dit model is uiterlijk 1 maart 2008 operationeel;
6. HWH laat een voorziening bouwen om digitale kandidaatstelling te ondersteunen; de voorziening is uiterlijk op 25 augustus 2008 operationeel;
7. Indien Kieskompas wordt ingevoerd zal HWH de benodigde lijstgegevens in waterschapsformaat aan het Kieskompas leveren.

Ad 2 Stemdienst (post en internet)

Het RIES-stemsysteem is niet alleen noodzakelijk voor internetstemmen maar ook voor het poststemmen.

Voor het genereren van de stempakketten, het verstrekken van vervangende pakketten, het verwerken van resultaten van de responsverwerking, het tellen van de stemmen en het berekenen van de uitslag is het systeem benodigd.

Het RIES-stemsysteem maakt het mogelijk om ook bij alleen poststemmen de uitvoering van de 26 lokale waterschapsverkiezingen centraal te faciliteren

Het RIES-stemsysteem wordt aangepast aan de gewijzigde Waterschapswet en het Waterschapsbesluit, waarin onder andere het lijstenstelsel is voorgeschreven met een maximum van 20 kandidaten per lijst; aan het aantal lijsten is geen maximum gesteld; HWH is er verantwoordelijk voor dat het aangeboden RIES-stemsysteem voldoet aan alle wettelijke eisen en de overige algemene eisen, die voor verkiezingen gelden, zoals de waarborgen van het stemgeheim, de betrouwbaarheid en de verifieerbaarheid.

In 2004 is het internet verkiezingensysteem RIES als een experiment toegepast bij twee waterschappen, voor in totaal 1.800.000 kiesgerechtigden. Dit systeem is in 2005 en 2006 doorontwikkeld voor een gelijktijdig gebruik bij 26 waterschappen voor 12.400.000 kiesgerechtigden. De opschaling stelt namelijk andere eisen aan en vraagt andere voorzieningen van de infrastructuur, het netwerk, opslagsystemen en de servercomplexen. Het jaar 2007 stond derhalve in het teken van het ontwerp (van de architectuur) en de bouw van de verkiezingstechnologie, applicatietechnologie en server-, database- en netwerktechnologie. Het bouwen vindt plaats volgens een iteratief proces. In 2007 is een aantal voorbeeldsystemen en prototypes gebouwd (Proof Of Concepts) en getest. Dit geldt niet alleen voor de applicaties, maar ook voor het stempakket. Op deze manier zijn integrale testen mogelijk teneinde een optimaal resultaat te krijgen. Na tussentijdse evaluaties in workshopverband met leveranciers, projectleden en medewerkers van HWH is en wordt verder gebouwd aan de applicaties en het servercomplex.

Verder is een speciaal testsysteem ontwikkeld om het versturen van miljoenen stemmen te simuleren en de performance van het systeem voor internetstemmen te testen en af te stellen. De eerste helft van 2008 staat in het teken van het afronden van de ontwerp- en bouwwerkzaamheden en verschillende testen van delen van het systeem. De testen in kwestie omvatten ketentesten, workshops, audits, gebruikerstesten door het gebruikersplatform ICT en functionele testen. Na de definitieve Go/No go, staat de tweede helft van het jaar in het vervolmaken van de documentatie en het opleiden van de medewerkers van de waterschappen.

De diensten en producten die HWH verzorgt in het kader van het ontwikkelen en uitvoeren van internetstemmen met RIES zijn:

1. het RIES-stemsysteem wordt zodanig omgebouwd dat het systeem gelijktijdig door 26 waterschappen kan worden gebruikt voor de Waterschapsverkiezingen 2008.
2. Het RIES-stemsysteem is op drukste moment geschikt om 10% van het aantal kiesgerechtigden hun stem uit te laten brengen in één uur.
3. Het RIES-stemsysteem doorstaat iedere externe aanval – van de huidige bekende hackers en beveiligingsproblemen – van buitenaf; Vanwege de transparantie en controleerbaarheid waarborgt het systeem altijd de integriteit van de stembus.
4. Het RIES-stemsysteem maakt fraude onmogelijk en voor de kiezer is het systeem transparant; hij/zij kan zien dat hij gestemd heeft; hij/zij krijgt een ontvangstbevestiging van zijn of haar stem en hij/zij kan na afloop van de verkiezingen controleren met de aangeboden stemcontrole applicatie of zijn of haar stem correct is geteld, door het bewaren van de technische code en de ontvangstbevestiging kan de kiezer aantonen bij de scheidsrechter dat een stem is uitgebracht;
5. Ontwikkelen van een stembiljet voor internetstemmen dat voldoet aan de wetgeving en onderdeel uitmaakt van de ministeriele regeling waterschapsverkiezingen 2008, dat medio maart 2008 wordt vastgesteld;
6. Het inrichten en samenstellen van de infrastructuur van het internetstemmen (gebruik en aankoop centraal beheernetwerk en servicecomplex).
7. Het hosten, de opslag van de ontvangen stemmen en de monitoring van de systemen:
 - o Fysieke hosting van de centrale hardware door SURFnet, op verschillende locaties in Nederland (contract t/m eind 2008);
 - o Gedistribueerde en beveiligde opslag van de internetstemmen op verschillende locaties in Nederland;
 - o Monitoring en beveiliging internetstemsysteem middels de meest actuele – en op basis van huidige kennis aanwezige - beveiligingssoftware en -hardware;
8. Het gereed maken van de applicatie geautomatiseerde generatie geheime stemcodes, voor het samenstellen van de referentiebestanden en de printbestanden voor het stempakket;
9. Het RIES-stemsysteem verwerkt het aantal internetstemmen en de briefstemmen in een overzicht dat per waterschap beschikbaar is om op 27 november om 17:00 uur (de stembureau's sluiten de stembus om 12:00 uur op 25 november 2008), waarbij inzichtelijk wordt gemaakt het aantal op ieder kandidaat uitgebrachte stemmen, het aantal ongeldige stemmen en het aantal blanco uitgebrachte stemmen;
10. HWH zorgt dat op basis van de door HWH ontwikkelde applicatie de voorlopige uitslag van 27 november 2008 wordt vertaald naar een zetelverdeling inclusief de restzetels; het resultaat moet zijn een juiste en geldige uitslag op 2 december 2008 om 10:00 uur (de stembureau's sluiten de stembus om 12:00 uur op 25 november 2008 en de voorlopige uitslagen zijn op 27 november bekendgemaakt).

Ad 3 Verstrekken en verwerken stembescheiden

De diensten en producten die HWH verzorgt in het kader van de stembescheiden zijn:

1. HWH ontwerpt en test in samenspraak met de projectgroep het stempakket; Het stempakket is uniform voor alle 26 waterschappen, met uitzondering van naamgeving waterschap en district en het logo van het waterschap; ter voorkoming van fraude wordt aan het stembiljet een unieke anonieme persoonsgebonden code toegevoegd; de applicatie voor het genereren van de stemcodes levert codes, die niet tot een persoon

herleid kunnen worden. Uitsluitend de stemgerechtigde is in het bezit van deze codes na ontvangst van het stempakket; Het model stembiljet wordt overeenkomstig het waterschapsbesluit voorgelegd aan de Staatssecretaris ter vaststelling; Het modelstembiljet wordt op 6 maart 2008 voorgelegd aan de Stuurgroep.

2. HWH is verantwoordelijk voor de input van de technische vereisten voor het produceren van de stembescheiden (stempakketten), het verzenden (distribueren) van de stempakketten, het verwerken van de geretourneerde stembiljetten en de geautomatiseerde verwerking van het de poststembiljetten;
3. Het HWH levert input voor het contract en het draaiboek postbezorging.

Ad 4 Testen

HWH laat door de Radboud Universiteit en de Technische Universiteit van Eindhoven in de vorm van een onderzoek een beschrijving en analyse maken van de veiligheid van het ontworpen systeem.

1. De resultaten van dit onderzoek zullen, voorzien van en advies(Go/No Go) rond 1 juli 2008 door tussenkomst van de project- en stuurgroep worden voorgelegd aan de Staatssecretaris van V&W.
2. Op basis van een door de Staatssecretaris aangewezen onafhankelijke organisatie geeft de Staatssecretaris vervolgens een oordeel over de internetstemdienst;
3. HWH laat onafhankelijke onderzoeken uitvoeren over de werking van de verkiezingsdienst, de productie verkiezingspakket en de uitvoering van de responsverwerking (zie bijlage 4).

Ad 5 Uitvoering

De diensten en producten die HWH verzorgt in het kader van de uitvoering zijn:

1. HWH zorgt voor het opleiden van de door de projectleiders van de waterschappen aangewezen medewerkers van de waterschappen en stembureaus, zodanig dat zij de systemen adequaat kunnen bedienen (maximaal 1 á 2 dagen per persoon);
2. Het RIES-stemsysteem is gedurende de stemperiode tot aan bekendmaken definitieve uitslag 99% per etmaal beschikbaar om de stem uit te brengen;
3. HWH beheert en onderhoudt het RIES-stemsysteem; gedurende stemperiode en ten behoeve van de stemopneming is HWH 24 uur per dag bereikbaar en beschikbaar voor het oplossen van storingen en andere onvolkomenheden; Er is een tweedelijns helpdesk waar technische vragen kunnen worden beantwoord;
4. HWH levert de basis voor een werkinstructie (script) aan het callcenter uiterlijk 1 september 2008 in overleg met de projectgroep. In de periode daarna zal het script worden aangevuld;
5. HWH ontwikkelt ten behoeve van de individuele waterschappen een applicatie voor het verstrekken van vervangende stembescheiden aan de stemgerechtigden, bij het uitreiken van een vervangend pakket blokkeert het systeem de mogelijkheid dat de kiezer een stem uitbrengt met een stembiljet uit het oorspronkelijk verstrekte pakket;
6. Het genereren van de informatie die nodig is ten behoeve van de processenverbaal en om verantwoording af te leggen over het verloop van de verkiezingen;
7. Het monitoren en beveiligen van het internetstemsysteem tijdens de stemperiode.

Ad 6 De Internetportal voor de communicatie

HWH bouwt in overleg met de projectgroep en het ontwerp bureau Roorda de technische voorziening voor het internetportal waterschapsverkiezingen.nl; de teksten worden aangeleverd door de werkgroep communicatie; als basis wordt het content management systeem IPROX ingezet, dit systeem is in gebruik bij 24 waterschappen, de technische voorziening is uiterlijk 1 maart gereed. De definitieve vormgeving zal in overleg met Roorda plaatsvinden en is op 1 april gereed. De projectgroep zal voor 1 april de vormgeving en indeling vaststellen voor de opzet en uitwerking hiervan.

Het functioneel en technisch beheer wordt in 2008 uitgevoerd door HWH, conform het reguliere beheer van WaterschapsNet.

Indien bijvoorbeeld Kieskompas wordt ingevoerd zal dit door HWH worden gekoppeld aan het hiervoor genoemde portal; Deze functionaliteit is uiterlijk 10 november 2008 operationeel.

Ad 7 Overige producten en diensten die door Het waterschapshuis worden verricht:

1. HWH zorgt voor 1 juli 2008 voor een actuele beschrijving (AO) van het gehele stelsysteem en bijbehorende processen, vanaf het genereren van het kiesregister tot en met de verdeling van de laatste (rest)zetel.
2. HWH levert op afroep ondersteuning bij het toelichten, voorlichten en uitleggen van politieke (belangen) groeperingen en politieke ambtsdragers ten behoeve van de stuurgroep (maximaal 3 maal in 2008).
3. Het operationeel houden van de stemvoorziening RIES tot en met het eerste kwartaal van 2009 voor eventuele herverkiezingen.
4. Het geven van workshops ten behoeve van medewerkers, zoals is is toegelicht in de bijeenkomst van 17 januari 2008 (bijlage 2).
5. HWH heeft de verantwoordelijkheid om er voor te zorgen dat de broncodes van de voorziening internetstemmen uiterlijk 1 juli 2008 openbaar zijn gemaakt, zoals zal worden vastgelegd is een nader overeen te komen plan van aanpak, dat onlosmakelijk deel uitmaakt van de werkafspraken. Zie ook de notitie tbv de CBCF in bijlage 5.
6. De UvW heeft voor het drukken van de stembescheiden, het verzenden van de stembescheiden naar de stemgerechtigden, het retour zenden van de uitgebrachte stemmen en de responsverwerkingen contracten met derde partijen gesloten. De ondertekening van de contracten door de UvW met de gekozen leveranciers van de productie van de stempakketten, distributie en de responsverwerking zal uiterlijk eind februari 2008 plaats vinden;
Het aansturen van de in deze bullit genoemde processen, de onderlinge afstemming van deze processen en de afstemming met de door HWH te verrichten werkzaamheden is de verantwoordelijkheid van het HWH. HWH rapporteert over de voortgang aan de projectleider van het project Landelijke verkiezingen 2008.

7. HWH stelt alle noodzakelijke gegevens gevraagd en ongevraagd ter beschikking, die in het kader van de evaluatie van het verkiezingenproces benodigd zijn.
8. Indien internetstemmen geen doorgang kan vinden, zal volledig met poststemmen gewerkt gaan worden. In de door de UvW gesloten contracten voor het drukken van de stembescheiden en het verwerken van de respons is rekening gehouden met uitsluitend poststemmen.

3. Oplevering van de producten en diensten.

Voortgangsoverleg

De projectleider voert iedere veertien dagen overleg met HWH over de voortgang van alle in hoofdstuk 2 genoemde producten en diensten. Van deze voortgangsgesprekken wordt een verslag gemaakt.

De planning afgegeven door de landelijke projectgroep waterschapsverkiezingen 2008 is leidend, indien hiervan wordt afgeweken zullen aanvullende afspraken worden gemaakt tussen HWH en de projectleider.

Afwijkingen van de kwaliteit/planning/kosten worden schriftelijk vastgelegd en door de projectleider voorgelegd aan de stuurgroep.

Per product/dienst wordt de decharge door de projectleider schriftelijk vastgelegd.

De projectleider van de landelijke projectgroep waterschapsverkiezingen 2008 is het eerste aanspreekpunt voor de dienstdoende medewerker van het Waterschapshuis bij het optreden van calamiteiten tijdens de uitvoering en coördineert de projectleider Landelijke verkiezingen 2008 bij het uitvoeren van de noodmaatregelen teneinde de voortgang en rechtsgeldigheid van de verkiezingen niet in gevaar te brengen.

Overmacht

In situaties van overmacht vindt overleg plaats tussen de projectleider en HWH om die maatregelen te nemen, die nodig zijn om rechtsgeldige verkiezingen te realiseren.

Deze maatregelen worden uitgevoerd onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van het project "Landelijke verkiezingen 2008".

Beroepsfout, toerekenbaar tekortschieten, schuld en opzet

HWH is bestuurlijk verantwoordelijk indien een medewerk(st)er of een door HWH ingehuurde medewerk(st)er of onderaannemer van HWH een beroepsfout maakt, toerekenbaar tekort schiet of met opzet dan wel door zijn of haar schuld één of meer fouten maakt waardoor herstelwerkzaamheden moeten plaatsvinden.

HWH is bestuurlijk verantwoordelijk voor een beroepsfout, het toerekenbaar tekort schieten, dan wel dat door opzet of schuld van een medewerk(st)er of ingehuurde medewerk(st)er van HWH of een onderaannemer van HWH er geen rechtsgeldige verkiezingen gehouden kunnen worden of de verkiezingen als gevolg hiervan ongeldig zijn.

4. Begroting

Het Waterschapshuis ontvangt voor het verrichten van de hiervoor genoemde activiteiten € 4.200.000 (nader in detail uitgesplitst in bijlage 6). Er wordt door HWH geen BTW aan de UvW in rekening gebracht over de te betalen vergoedingen aan HWH, omdat Het Waterschapshuis en de Unie van Waterschappen organisaties zijn, die beiden zijn opgericht door de waterschappen en die beiden volledig voor de waterschappen werkzaamheden verrichten ten behoeve van het ondersteunen van de door de waterschappen uit te voeren wettelijke taken en beide organisaties worden volledig door de waterschappen aangestuurd

De kosten zijn gebaseerd op de ramingen van april 2007 en geven zijn nog steeds een actueel beeld.

Alle kosten worden door HWH gefactureerd aan de Unie van Waterschappen.

	t/m 2007		2008		Totaal	
	ex	in	ex	in	ex	in
Standaardisatie	258230	88000	107100	70000	365330	158000
Stemdienst	1351840	116000	547400	54000	1899240	170000
Stembescheiden	124950	54000			124950	54000
Testen	85680	16000	157080	28000	242760	44000
Uitvoering			581910	339600	581910	339600
Internetportal	23800	8000	11900	16000	35700	24000
Overig	71400	110000	83300	128000	154700	238000
Subsidies			-240000		-240000	0
Totaal	1915900	392000	1248690	635600	3164590	1027600
Totaal	2307900		1884290		4192190	